

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань освіти, науки та інновацій

01 квітня 2026 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. Розпочинаємо засідання Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному п'ять питань.

Перше. Про формування нової моделі оплати праці педагогічних працівників з метою забезпечення реалізації абзацу 1 частини другої статті 61 Закону України "Про освіту".

Друге. Про формування нової моделі оплати праці науково-педагогічних і наукових працівників.

Третє. Про результати моніторингу оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, у тому числі у розрізі видів та розмірів виплачених надбавок і доплат, профінансованих за рахунок коштів місцевих бюджетів (за результатами виплати заробітної плати за січень-лютий 2026 року).

Четверте. Про внесення змін до складу робочої групи з підготовки до другого читання проекту Закону України "Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності".

П'яте. Різне.

Шановні колеги народні депутати, чи є в когось зауваження, пропозиції до порядку денного?

Якщо немає, то прошу проголосувати за порядок денний. Хто – за?

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

_____. За.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шість.

Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до розгляду пунктів порядку денного. Отже, пункт перший. Про формування нової моделі оплати праці педагогічних працівників з метою забезпечення реалізації абзацу 1 частини другої статті 61 Закону України "Про освіту". Доповідачем є Оксен Васильович Лісовий, міністр освіти і науки України. Далі перейдемо до обговорення.

Пане Оксене, будь ласка, вам слово.

ЛІСОВИЙ О.В. Шановний Сергій Віталійович, шановні члени комітету, народні депутати! Дякую за запрошення і за постановку питань сьогодні, які стосуються таких важливих складових як, зокрема, заробітна плата педагогічних працівників.

На сьогодні нами розроблено кілька варіантів законопроекту, який передбачає структурну зміну оплати праці педагогічних працівників, перш за все викладачів закладів загальної середньої освіти. Але ми маємо наступну позицію. Для нас надзвичайно важливою є підтримка професійних спільнот, будь-яких рішень, особливо тих, які стосуються соціальної складової наших педагогів, соціального забезпечення наших педагогів, заробітних плат. І ми маємо сьогодні діалог з профспілкою, з якою ми маємо галузеву угоду, і вважаємо, що для нас є найважливішим власна підтримка будь-яких рішень, які ми приймаємо, які ми пропонуємо професійною спілкою. І, на жаль, внаслідок цілого ряду ітерацій, наших діалогів на різних рівнях з професійною спілкою ми не маємо підтримки по жодному із тих законопроектів, із тих сценаріїв, які ми запропонували професійній спілці. Натомість ми маємо рішення, яке дозволить нам вийти в компроміс з професійною спілкою, суттєво модернізувати підхід до формування заробітної плати педагогам, вийти на відповідне підвищення і на стабільну модель підвищеної заробітної плати, яка на сьогодні профспілкою розглядається як потенційно прийнятна. І так само як потенційно прийнятна ця модель розглядається Міністерством фінансів України, в межах існуючого бюджету дозволяє нам відчутно забезпечити підвищення і певною мірою змінити структуру заробітної плати.

Я прошу зробити презентацію цієї моделі зараз. Анастасія Софієнко, передаю вам слово. І нам потрібно вивести презентацію на екран.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

СОФІЄНКО А.П. Коротенька презентація. Отже, підвищення заробітної плати освітянина з вересня 26-го року.

Який у нас є як би загальний план і обіцянка перед освітянською спільнотою? З 1 вересня 26-го року ми повинні підвищити заробітну плату ще на 20 відсотків і таким чином 50 відсотків до попереднього року. Зважаючи на дискусію з професійними спілками, це підвищення зараз вбачається зробити ...*(Не чути)* А з 1 вересня 27-го року більше часу виокремити на опрацювання змін до закону, глибше попрацювати це з професійними спілками, і за погодженням тоді вже робити зміни до закону, але вже з вересня, наприклад, 27-го року. Вже при попередніх зустрічах проговорювали. Орієнтовно 60 мільярдів гривень у нас є ресурсу освітньої субвенції на вересень-грудень для такого підвищення.

Коли ми переходимо до конкретного моделювання, окрему увагу хотіла б звернути на інструментарій, який ми використовуємо для молодих вчителів. Тут коротесенько. Всі, я думаю, присутні знають, да, у нас є чотири кваліфікаційні категорії вчителів: вища, перша, друга, без категорії. Але при цьому на чотири кваліфікаційні категорії задіяні п'ять тарифних розрядів. У нас наймолодший вчитель, той, який без категорії, він може отримати тарифний розряд і десятий, і одинадцятий. І, власне, якщо ми десятий приборемо, грубо кажучи, це також маленький крок для того, щоб трошки більше запропонувати зарплату для молодого вчителя.

Далі для нашого моделювання який інструментарій був нами використаний?

Перше. Це вихід з єдиної тарифної сітки, і ми переходимо на те, що у нас посадовий оклад вчителя має бути кратним якомусь розміру мінімальної заробітної плати, щоб, власне, наближати нашу чинну структуру, історію до вимог закону. Ми також робимо відповідність посадових окладів цим чотирьом кваліфікаційним категоріям. Тобто буде чотири різні посадові оклади відповідно до чотирьох кваліфікаційних категорій, а не п'ята, да, якась там ще сегрегація, наприклад, молодих.

Наступний інструментарій. Просто підвищуємо заробітну плану на 20 відсотків, 50 відсотків до 25-го року. Вмонтовуємо надбавку за престижність в посадовий оклад, вмонтовуємо ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В якому розмірі?

СОФІЄНКО А.П. Ще раз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надбавку за престижність вмонтовуєте в якому розмірі?

СОФІЄНКО А.П. Це орієнтовно десь 20 відсотків до посадового окладу. Потім на це будуть нанизуватися всі інші надбавки і доплати. Ну, і, власне, тут ми користуємося тим наявним ресурсом, який у нас є.

Вмонтовуємо доплати за несприятливі умови, це доплата в 2 тисячі. Але при цьому для прифронтових залишаємо 2 як таку сталу величину.

І ще можливий інструментарій – започаткувати мотиваційну надбавку, але поки що як необов'язкову складову структури. Чому так робимо, чому виникла така ідея, трішки пізніше проговорю на прикладах.

Отже, якщо використовуємо одночасно весь цей інструментарій, можемо запропонувати такі два варіанти. Наприклад, посадовий оклад для наймолодшого вчителя може стартувати від 1,8 мінімальної заробітної плати. При цьому крок між кваліфікаційними категоріями зробити 5 відсотків. Зараз в законі – 10, але, власне, у нас поки що не досягнута і вимога про три мінімальні, ну, і не досягнута це співвідношення 10 відсотків. Тому по обох цих напрямках буде поступовий рух і наближення. І, наприклад, мотиваційна надбавка у розмірі 7 відсотків від фонду заробітної плати. Якщо детальніше, для молодого вчителя посадовий оклад таким чином може стартувати від 1,8 мінімальної зарплати. Для другої категорії – 1,9, першої – 2 і для вищої категорії – 2,1 мінімальної заробітної плати. При цьому, да, всі наші моделювання тут відбуваються саме на шкільній освіті в розмірі освітньої субвенції. Ресурсу, який є в нас на вересень-грудень, тут вистачає. Залишаємо досить такий великий, умовно, резерв освітньої субвенції 2 мільярди для того, щоб балансувати, да, якісь критичні моменти, кому з громад буде там критично об'єктивно не вистачати на вересень-грудень цієї виділеної суми.

І другий варіант, коли ми посадовий оклад наймолодшого вчителя будемо стартувати від двох мінімальних заробітних плат. Але тут крок між кваліфікаційними категоріями робити в 3 відсотки, а мотиваційну надбавку закладати 5 відсотків від фонду. Тож тут молодший... наймолодший вчитель стартує від мінімальних заробітних плат, такий маленький крок, і вища категорія

вчитель – 2,15 мінімальної зарплати. Так само ми тут в межах ресурсу і резерв 1,2 мільярда для збалансування на вересень-грудень. Якщо подивитися конкретні розміри, що ми тут маємо по цих варіантах. Тут на таблиці зараз відображено порівняння саме посадових окладів по різних варіантах. Тут відображено від 10 до 11 тарифного, да, так само від наймолодшого до найдосвідченішого вчителя. Тут бачимо і посадовий оклад, який є зараз в єдиній тарифній сітці для цих вчителів. Який він був у 2025 році, тобто підвищений на 10 відсотків, да, це від 6, умовно, до 8,5 тисячі гривень на ставку. Який він є зараз? З 1 січня з підвищенням на 40 відсотків: 8800 до 11700 тисяч на ставку.

І наступні два варіанти, які можуть бути можливими з вересня 2026 року. Якщо стартуємо від 1,8, то відповідно наші посадові оклади будуть 15,5 для молодого вчителя до 18100 для досвідченого. І якщо стартуємо від двох мінімальних зарплат: 17200 – для молодого вчителя, 18,5 – для досвідченого.

Відсоткове зростання тут суттєве по посадових окладах, і в різних цих варіантах від 140 відсотків до 113 чи від 170 до 119 відсотків. І тут якраз видно, що для молодих вчителів це підвищення посадового окладу є суттєво більшим, ніж для досвідченого, але в обох варіантах є зростання.

Це ми подивились на посадові оклади як основа структури заробітної плати вчителя. Але що ж відбувається із самою заробітною платою в цілому для вчителя? Тут виведені на слайді кілька прикладів. Чому кілька, і це як би є зараз особливістю чинної структури заробітних плат, тому що складників дуже багато, і, умовно, один і той самий вчитель десь приблизно з однаковою роботою - може варіюватися заробітна плата.

От, наприклад, перші два рядки – це молодий вчитель, однакові два молодих вчителі, які без доплати, без стаж, але зараз має один престижність – 5 відсотків, інший – 30. Ось його заробітна плата в 2025 році становила 10,5 тисячі або 11600, то з січня місяця після підвищення на 30 відсотків їхня зарплата вже така: 12600 і 15 тисяч. Тобто різниця майже в 3 тисячі, і ця різниця виключно дається надбавкою за престижність. І це частково така несправедливість, тому що однаковий вчитель, який однакову роботу виконує, але в різних громадах, можуть отримувати наскільки відмінну... .

_____ . (Не чути)

СОФІЄНКО А.П. Ну, вона закладена в освітню субвенцію, і вона в симуляторі закладена як 25 відсотків. Але злий жарт цієї надбавки полягає в тому, що вона встановлена як вилка від 5 до 30 відсотків. І ті громади, котрі не мають оптимальної мережі, мають цей люфт, просто понижують цю надбавку. І от однакові вчителі, однакову роботу виконують – в одній громаді можуть отримувати 5 відсотків, в іншій – 30, і така суттєва відмінність. І по молодому вчителю, от наприклад, 3 тисячі, і ось наступні виділена пара – це досвідчені, однакові досвідчені вчителі, також там 3 тисячі різниця. І якщо, наприклад, в майбутніх варіантах не робити щось з надбавкою за престижність, то ця різниця буде ще зростати, там в різних варіантах і до 5 тисяч в однаковий вчителів може досягати.

Тому, власне, ми і запропонували відразу цей комплекс інструментів: підвищення посадового окладу, престижність і доплати. І ось в цих двох варіантах тут порівняна вся зарплата, це вчителів. От в молодого, наприклад, зараз 12 тисяч, в наступних варіантах може бути 15,5 чи 17 тисяч. І отут от видно, що, да, якщо це буде однаковий вчитель, ми прибираємо оцей такий вплив престижності і однаковий вчитель за однакову роботу в різних громадах буде отримувати однакову заробітну плату.

Так само і по досвідчених. От майбутня зарплата від молодого, наприклад, 15 тисяч - 17 в різних варіантах, у досвідченого – 27 тисяч. В другому варіанті, тут, до речі, чітко прослідковується, що для всіх категорій ми виконуємо вимогу: плюс 50 відсотків до минулого року.

В принципі, зараз відображений повний комплекс оцих дій із трьох складників: підвищення 20 відсотків, надбавка за престижність і доплати. Але теоретично ми можемо зупинитися на будь-якій комбінації. Наприклад, зробити тільки плюс 20 відсотків, чітко буде прослідковуватися, що всім є, ну, плюс-мінус 20 відсотків, там все одно залежить від інших підвищень, наприклад, за звання і так далі, але орієнтовно плюс-мінус всім буде 20 відсотків, 50 – до... минулого року. Але тоді надбавку за престижність залишаємо, як вона є, і доплати залишаємо, як вони є.

Які мінуси в цих варіантах? Надбавка за престижність, з одного боку, от реально буде відрізняти вчителя від вчителя, ну, від громади до громади, і це

завжди буде такий люфт, який дозволить громадам десь нівелювати рішення про підвищення зарплати, і по якихось громадах може бути не досягнуто те підвищення обіцяне в 50 відсотків.

Доплата в 2 тисячі, вона фіксована, і, власне, також вносить певну таку незрозумілість, чи відбувається те підвищення в 20 відсотків, бо фіксований розмір, він для різного вчителя складає вже зараз різний відсоток. Але теоретично в будь-якому із цих варіантів ми можемо зупинитись: зробити тільки підвищення на 20 відсотків, набавку за престижність, доплати залишити, як вони є; або зробити підвищення і вмонтувати набавку за престижність, доплати залишаємо, як вони є; чи, навпаки, вмонтуємо доплати, престижність залишається, як вона є.

Це можна зробити таким наростаючим підсумком, тобто якщо ми просто робимо плюс 20 відсотків, надбавки, доплати не чіпаємо, то тоді мінімальна зарплата молодого вчителя може стартувати з 1,4 мінімальної зарплати. Якщо вмонтуємо престижність, переходимо до 1,6 мінімальної зарплати. Ну, якщо використовуємо всі три складники, то тоді оці варіанти: 1,8, дві мінімальні зарплати.

Це той підхід, котрий зараз змодельований на прикладі шкільної освіти, який поміщається в наявний ресурс освітньої субвенції на вересень-грудень. Він презентований профспілками. Коли у разі отримання фінального схвалення від них і остаточної перевірки з Міністерством фінансів, що ніде ми не допустили ніякої помилки, далі можемо це презентувати областям для того, щоб аналогічний підхід, наприклад, використати і в дошкільній освіті, в професійній, фаховій передвищій, і, власне, завчасно оцінити з ними спроможність місцевих бюджетів і можливість аналогічну історію запровадити з вересня і в тих рівнях освіти, які перебувають на повному утриманні з місцевих бюджетів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Анастасія.

Перед тим як колеги почнуть задавати запитання, у мене є декілька. Поки що пару технічних.

Ви казали, що у вас обсяг ресурсу освітньої субвенції приблизно там 59 мільярдів. А ви туди вже порахували ті 4,6 мільярда, які були вибиті депутатами комітету для саме реформи заробітної плати?

СОФІЄНКО А.П. Так, це в загальний обсяг...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нагадаю, що в той момент, коли ми про це говорили, ми говорили, що одна з моделей, завдяки якій по великому рахунку народні депутати і Кабінет Міністрів погодилися передати 4,6 мільярда, це була модель вийти на 2,5 мінімальні заробітні плати для вчителів. Колеги не дадуть мені збрехати. Але це технічне питання, ми до нього потім, можливо, повернемося.

Друге. Підвищення на 20 відсотків, яке заплановане з 1 вересня. Колеги, або ми почнемо комунікувати і будемо тільки так комунікувати і виправляти журналістів, виправляти блогерів, які просто будуть писати про підвищення 20 відсотків, будемо постійно казати, що це 20 відсотків до окладу 25-го року, правильно, планується. От було плюс 30 з 1 січня, а потім ще плюс 20. Але ж це плюс 20 не плюс 20, це плюс 20 до окладу 25-го року. Правильно?

СОФІЄНКО А.П. Який підхід використовували ми? Є наявний ресурс, і ми намагалися в межах нього максимально якісні зміни вижати. Тому пропонується і десятий тарифний приборати і престижність... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я все розумію, але коли ми говоримо і комунікуємо, те, що комунікувалося перед новим роком Президентом, Прем'єром, вами, говорилося про те, що буде 30 плюс 20. Коли ми запитували, що таке 30 плюс 20, це було 30 до окладу існуючого на момент, на грудень, грубо кажучи, а потім 20 ще плюс до того ж самого окладу. Тобто загальні підвищення мали би бути по року плюс 50 до окладу. Зараз я просто вам розкажую про те, що відбудеться, якщо вже не почалося відбуватися комунікаційно. Пройшло підвищення плюс 30, далі йде розмова про підвищення на плюс 20, але ж воно буде реальним плюс 15,4, якщо ми говоримо до зарплати минулого місяця. Тобто у вересні буде плюс 20, але порівняно з серпнем попереднього місяця це буде реально плюс 15, тому що планувалося з самого початку.

Я до чого, це ж не критика, я прекрасно пам'ятаю, як це відбувалося, ми ж всі затверджували цей бюджет. Але питання просто комунікації, це потрібно нагадувати, інакше, я боюся, що потім люди забудуть про те, що ми говорили в грудні всі разом. А як анонсувалося підвищення? Всі будуть казати: боже, так обіцяли ж плюс 20, а вийшло плюс 15, що ж це за... І щоб просто так не сталося,

давайте просто вирішимо, і всередині себе поговоріть, як це зробити правильно комунікаційно. Чи це нагадувати постійно людям... Ну, просто, напевно, змінювати реальний процент, воно некрасиво, але просто нагадувати, що ми з грудня планували, запланували, і так воно закладено в бюджеті, щоб всі були до цього готові. Це просто коментар, не обов'язково рефлексувати.

Трете питання. До тих ваших пропозицій, які ви зараз показували, потрібні зміни до законів? Чи ви можете це зробити самостійно?

СОФІЄНКО А.П. Тут непотрібні зміни до законів. Це дві, надбавка і доплата, котрі врегульовані, встановлені зараз постановами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, але доплата за престижність прописана в законі.

СОФІЄНКО А.П. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні? Добре, тоді у мене останнє питання, але воно вже більш таке, світоглядне.

До чого ви реально дійшли в переговорах з профспілками щодо зміни самої структури заробітної плати, точніше, конкретно щодо зміни структури надбавок?

ЛІСОВИЙ О.В. Так, Сергій Віталійович. Остання розмова моя з ними закінчилась на домовленості про те, і на їх розумінні того, що структура дійсно є громіздкою, її треба змінювати. Але їх позиція була висловлена наступна: вони категорично проти того, щоб робити це зараз і щоб робити це поспішно. Вони готові працювати над аналізом кожної надбавки з нами, над аналізом з точки зору, скільки конкретно коштів забирається надбавка, скільки конкретно вчителів користуються цією надбавкою, і тільки після такого аналізу виходити на певну модель. Їх позиція була озвучена на наступне – я думаю, вони, якщо вони тут є, вони підтвердять це, - що вони готові застосувати новий закон, змінений, після такої серйозної, ґрунтовної роботи над кожною надбавкою з 1 вересня 2027 року. Необхідність аналізу діючих надбавок вони визнають, і необхідність, безумовно, певних структурних змін у зарплаті вони визнають. Які саме зміни з їх точки зору, з нашої точки зору, – оце потребує синхронізації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, зрозуміло.

Шановні колеги народні депутати, чи є в когось запитання до доповідачів, коментарі, бажання виступити?

Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Я спочатку (дякую, Сергій Віталійович), спочатку декілька в мене питань, потім, може, якийсь коментар дам.

Перше питання. Чи планується в тих моделях, які ви запропонували, в якийсь спосіб виокремити таку критично важливу для будь-яких процесів у школі категорію, як шкільні адміністратори? Я говорю про директорів шкіл, про заступників директорів. І чи планується цим критично важливим шкільним менеджерам, з якими треба працювати, надати якийсь інструментарій для того, щоб вони мали цей інструмент для підтримки тих чи інших ініціатив, або додаткових якихось навантажень для членів своїх колективів?

СОФІЄНКО А.П. Так, дякую за запитання. Тут із задоволенням відповім, тому що з одного боку директор тут, я так в презентації пройшла по вчителях, але від директорів в обох варіантах також суттєво збільшується посадовий оклад саме директора. Він буде становити 2,8 мінімальної заробітної плати, це, власне, його зарплата як керівника закладу. Але про інструментарій в його руках, отут можна спробувати закласти мотиваційну надбавку в цих двох варіантах, вона там коливається від 5 до 7 відсотків фонду. Але, напевно, на перший період зробити цю надбавку необов'язковою.

Що це означає? У фонд оплати праці ми її закладемо, 5 чи 7 відсотків, але якщо в громаді мережа буде оптимізована, то цей фонд вони відразу зможуть використовувати, власне, мотиваційні надбавки. І можна спробувати дійсно прописати ще якусь додаткову методику, щоб не використовувати ці гроші там тонким слоєм для всіх, а дійсно виокремлювати окремі категорії тільки для 20 відсотків і чи 15 відсотків вчителів цю надбавку давати за визначеними критеріями. Але з іншого боку, якщо мережа не оптимізована, то поки що громада, наприклад, може не встановлювати жодному своєму вчителю таку мотиваційну надбавку, а цей фонд використати для того, щоб, власне, виплатити оті підвищені посадові оклади.

Чому зараз такий перехідний етап для цієї мотиваційної надбавки? Тому що варіант, котрий ліквідує надбавку за престижність, він дуже ризикований для тих громад, котрі зараз платять 5 відсотків престижності. Тобто ми зараз їм в освітній вкладаємо 25 відсотків престижності, але в них там неоптимальна мережа, і для того щоб виконати всі законодавчі вимоги, виплатити заробітну плату, вони понижують і до 5 відсотків престижності. А от коли ми ліквідуємо надбавку за престижність, такого інструменту для них не буде. І вся... Да, да, і в них вся зарплата буде чітко регламентована, не на гривню менше. Ну, і оце... тобто для тих, в кого мережа оптимальна, ми в симуляторі відразу в освітній субвенції дамо їм цю підвищену зарплату, все добре. І мотиваційну відразу можна буде встановлювати, і дивитися, слідкувати, як це буде працювати. А для тих, в кого неоптимальна мережа, для них буде додаткове навантаження на місцевий бюджет, поза тим, що там дошкілля, позашкілля і так далі. Їм навіть там освітньої десь буде не вистачати. І тому, можливо, якийсь перший етап використати оцей фонд просто закладений як такий інструмент, ну, перехідний для пом'якшення, щоб не... ну, не потрапити в дуже критичну ситуацію там з невиплатою зарплати взагалі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія, правильно я розумію, тобто ми, не чіпаючи поки що структуру надбавок, додаємо ще одну надбавку у вигляді мотиваційної доплати. Я правильно розумію? Як ми потім будемо працювати з реформою?

СОФІЄНКО А.П. Це, дійсно, така пропозиція, ще фінально не погоджена, як робочий варіант. Але, ну, з одного боку, ми прибираємо дві виплати – престижність і доплати, але мотиваційну, як пропозиція, наприклад, з одного боку, вона була... ну, вона є такою хорошою задумкою, яка передбачалася в реформі. І тут, з одного боку, можна її, цей період використати як і пілотування цієї надбавки, а з іншого боку, щоб, дійсно, не загнати там себе, громади в таку критичну ситуацію, що вони просто не виплатять цю нову зарплату. Тому що, ну, це, знаєте, ніби як плата за те, щоб один раз – і вирішити оце питання з надбавкою за престижність. Це така, я не знаю, своєрідна плата. Тому що надбавка за престижність взагалі, я повторююсь, злий жарт грає. Як тільки ми робимо нову структуру, а порівнюємо їх на конкретних вчителях, то відразу відсоток зростання

зарплати в кожного різний через те, що в них були різні вихідні ситуації, у когось було 5 відсотків престижності, у когось 15, у когось 30. Але виглядає, що зараз є можливість раз і назавжди це вирішити. Але за це треба таку якусь ціну заплатити. Але це було б дуже добре. Тому що навіть зараз, коли там ви нас запитуєте, яка зарплата у вчителя? А я не можу дати однозначну відповідь, і я починаю там деталізувати: а це залежить від того, а яка ж у нього престижність. І різниця буває дуже суттєва, до 3 тисяч, а в майбутньому, з майбутнім підвищенням – і до 5 тисяч. І це завжди така невизначеність в системі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую. Зараз не буду оціночних суджень давати.
Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Да, ще питання. Я поки питання виключно.

У серпні 2025 року на серпневій конференції в якості пропозицій Міністерства освіти і науки, яку презентувала профільна заступниця середньої школи і колишня міністерка освіти, ми побачили пропоновану (виглядає так, що міністерством, якщо це профільна заступниця презентувала) систему, модель професійного зростання вчителів. Яка дуже суттєво відрізняється від чинної, в якій у нас абсолютно інший підхід і до того ж в оцих перших категорій, других категорій, вищих там з'являються нові сутності такі, як вчитель-наставник, ще якісь там категорії, вчитель, я не пам'ятаю, який там щось розробляє і так далі. Вочевидь те, що ви презентували зараз в якості варіантів, які ви розглядаєте, не враховує цю модель. Яка частина міністерства зробила свою роботу зайву?

СОФІЄНКО А.П. Тут якраз, можливо, поєднати ці підходи, знаєте, щоб на вересень-грудень це була от така перехідна модель, щоб завчасно попередити громади і використати тільки той ресурс, який є. Але от в подальшому про ті зміни все-таки до закону, які будуть далі там напрацьовуватися, про які говорив міністр, щоб з погодженням і з профспілками, напевно, в основу мають лягти якраз оті майбутні напрацювання, щоб взагалі... .

КОЛЕБОШИН С.В. Так там інший підхід до градації. Тобто ви зараз базуєтесь, ви розписували першу категорію, другу, ну, тоді це вбиває фактично ці моделі, які ми тільки що обговорювали.

СОФІЄНКО А.П. А вони будуть повністю якраз імплементовані і разом з майбутніми тоді змінами до оплати праці, щоб тоді їх вмонтувати вже зміни в законодавство.

КОЛЕБОШИН С.В. Якщо у нас не буде вчителя першої категорії, другої, про що ми зараз говоримо?

СОФІЄНКО А.П. Бо з вересня маємо підвищити існуючий.

КОЛЕБОШИН С.В. Добре. Ще, я не знаю, одне питання. З якими ще освітніми, і не тільки освітніми, стейкхолдерами ви обговорювали запропоновані моделі, оскільки навіть під дописом міністра ми бачили коментарі багатьох вчителів цілих колективів, що в нас вся школа вийшла зі складу профспілок, ми ніякі профспілки не уповноважували на цю дискусію, або... дійсно, здивування. І просто який мандат, умовно кажучи, у тих стейкхолдерів, з якими ви спілкувалися, і з ким ще ви спілкувалися, оскільки це рішення не є монополією виключно от цих категорій?

СОФІЄНКО А.П. Зараз, да, презентований цей підхід був саме професійним спілкам. Але в подальшому, якщо там буде глобально погоджений такий підхід, і я вже трошки повторююсь, пробачте, там перевірений з Міністерством фінансів, то далі ми, власне, хочемо вийти до областей і громад, щоб напряду там із засновниками це пропрацювати і сам підхід, і, власне, спроможність їх іти в таку історію і виплачувати таку зарплату.

КОЛЕБОШИН С.В. Зовсім останнє питання. В багатьох публічних комунікаціях і міністр, і заступники міністра комунікували про те, що вже давно напрацьовані чотири різні моделі оплати праці педагогічних працівників, і тільки справа в тому, з якою визначитись. Де можна побачити ці чотири моделі? Чи є це виключно монополією для профспілок? Чи народні депутати, яким приймати потім законопроект, все ж таки мають право побачити ці чотири моделі, про які ми чуємо вже не перший рік?

СОФІЄНКО А.П. Вони, в принципі, всі такі похідні від, в принципі, тих варіантів, які розглядалися активно восени, коли до, ну, як би роботи

використовувалися три складники, грубо кажучи, це кратність мінімальній зарплаті, навантаження і склад надбавок і доплат. І, умовно, ці чотири варіанти, це там... їх там і більше, знаєте, тільки це поєднання різних-різних цих комбінацій трьох цих складників.

КОЛЕБОШИН С.В. Десь ці розрахунки можна побачити? Ми ж теж маємо право, нам приймати рішення в сесійній залі, в кінці кінців це буде наша відповідальність.

СОФІЄНКО А.П. Я зрозуміла. Вони якби напрацьовані, вони ніде публічно не представлені, тому хіба тільки робочий...

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Ольга Володимирівна Коваль, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, Сергій Віталійович. Колеги, пан міністр, коли розпочинав розгляд цього питання доповідати, він сказав, що запропонована модель стосується передусім педагогів закладів повної загальної середньої освіти... закладів середньої освіти. То я б хотіла уточнити у свою чергу. В закладах професійної освіти працюють викладачі, майстри виробничого навчання, які також є педагогічними працівниками. Також пані Анастасія обмовилися такою фразою, наскільки я правильно почула, що пропонована модель може поширюватися і на професійну, фахову передвищу освіту.

Чи правильно я зрозуміла, що в певному вигляді, звісно, з врахуванням певної специфіки професійної освіти, ці зміни в структурі оплати праці педагогічних працівників, які зараз розробляє Міністерство освіти, можуть бути поширені і на викладачів, і майстрів виробничого навчання в системі професійної освіти?

Чому я запитую? Тому що викладачі спецдисциплін і майстри виробничого навчання працюють в одних і тих самих колективах, що і викладачі загальноосвітніх дисциплін, з тими самими дітьми, з тим самим навантаженням. Чи не спричинить це певної соціальної напруги в колективах, коли модель оплати

праці буде застосована до однієї частини педагогічного колективу, інша частина, що працює з тими ж самими дітьми, як я вже сказала, не отримає відповідного підвищення і буде мати значний розрив в оплаті праці? І загалом які зміни розглядає Міністерство освіти або планує розробити для покращення оплати праці в системі професійної освіти, особливо для цих двох категорій, які я зазначила.

Дякую.

СОФІЄНКО А.П. Так, ми абсолютно свідомі, що тут мають бути всі ланки освіти як би поєднані, да, суміжні. Але тут якраз, ну, оцей... наша пропозиція, щоб, умовно, визначитися на прикладі шкільної освіти, тут у нас є ресурс у вигляді освітньої субвенції, але аналогічні підходи потім запропонувати і обговорити з громадами на прикладі дошкільної, позашкільної, професійної і фахової передвищої освіти. Тут, звісно, нам треба буде з ними спільно порадитися, спільно вирішити, щоб, з одного боку, і вони віднайшли той ресурс, і були спроможні це дійсно виконати, але щоб ні в якому разі не допустити такої ситуації, про яку пані Ольга зараз проговорила, де розсіхрон у заробітних платах, навіть у колективу єдиного закладу. Тому це...

КОВАЛЬ О.В. Пані Анастасія, дозвольте уточнити. Дивіться, тобто ми віддаємо це, зрозуміло, на розсуд громад ...*(Не чути)* бюджетів і не з субвенції. Але ж міністерство повинно мати усвідомлення, що ми поглибимо кризу наявності викладачів у системі професійної освіти, якщо ми створимо ось такий великий розрив. Тобто одним ми підвищимо зарплату, якщо працюють з тими самими дітьми, з тим самим навантаженням, я ще раз повторю, інші не матимуть такої, бо місцеві бюджети не віднайдуть кошти у власних бюджетах на відповідні підвищення.

Що в такому випадку планує робити міністерство і чи є якісь взагалі плани, я ще раз хочу уточнити. Тобто ви просто говорите: ми інформуємо громади, а громади нехай вирішують і що хочуть, те й роблять. Ну, я почула таку відповідь.

СОФІЄНКО А.П. Ні-ні, ви абсолютно праві, ми свідомі, цього не можна допустити. Але тут хотілося б пропрацювати це поетапно, тобто я думаю, що і громади, і області тут також свідомі, що цього допустити не можна, і тому спочатку розмова з ними. І тільки у випадку, якщо там критична якась у них,

непокрита потреба, тоді розглядати інші варіанти. Але поки що пропонувати їм отаку модель, яку пропонує в школі, і розширити її від дошкілля там до фахової передвищої, та і вищої освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Юлія Миколаївна Гришина, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергію Віталійовичу. Колеги, всім доброго дня.

Пані Анастасіє, у мене таких декілька питань. Я вам дякую за презентацію, але зараз відбувається така історія, що ми всі, колеги з комітету і з парламенту, спостерігаємо за тією потужною роботою, яку ви проводите з приводу знаходження концепції зміни системи оплати праці. Ми читаємо дописи міністра, ваші дописи читаємо, радіємо за ваші успіхи. Чекали з нетерпінням засідання цього комітету, щоб побачити вас і почути з перших вуст, які ж результати вашої роботи.

Я хочу вам нагадати, що фактично ми активно комітетом розпочали цю діяльність, підняли ці питання з приводу підняття заробітних плат, фактично вибивали ці кошти, додаткові, до державного бюджету, контролюємо, координуємо це питання. Були створені певні робочі групи, куди... була проведена велика організаційна робота, коли ми всі були включені. На кожному засіданні комітету ми запитуємо вас, коли ці робочі групи запрацюють. Тому що у нас у всіх є теж своє бачення, напрацьоване, ми провели велику роботу, і ми теж суб'єкти, скажімо так, не те що законодавчої ініціативи, а як учасники взагалі цього великого процесу. Тому це така в мене рефлексія, що так ці робочі групи і не запрацювали. Чому ви продовжуєте не залучати нас до обговорення цих питань? Мені здається, ситуація ця трішки дивна, і що ми з соцмереж повинні дізнаватися, як йде цей процес. Це перше.

Друге. Я так і не зрозуміла, чи є кінцеве рішення, що буде відбуватися. Тому що зараз, наскільки я правильно розумію, Сергій Віталійович, ми вже минулого разу говорили про те, що наприкінці березня повинен бути законопроект, ми повинні у Верховній Раді отримати законопроект, вже зареєстрований, тому що весь парламент його чекає. Для того, щоб відбулися... щоб наші освітяни відчули це підвищення, щоб була зміна системи оплати праці, повинен бути законопроект.

Чи є кінцеве рішення? І яка ситуація з цим законопроектом? Ось у мене такий комплекс питань.

І в продовження теж хочу відрефлексувати, що сказав Сергій Валерійович, що ви співпрацюєте тісно з профспілками. Але, дійсно, профспілки – це ж не одна сторона, вони дуже важливі, їх позиція важлива, досвід їх важливий, звичайно. Але як же всі інші, хто повинен бути залучений до цієї роботи? Чи не здається вам, що вирішення цього питання тільки з одним суб'єктом – з профспілками, не є репрезентативним взагалі в цьому напрямі? Дякую.

СОФІЄНКО А.П. Дякую. Почергово, напевно, так. З приводу робочої групи, тут дійсно вона створювалась в першу чергу для опрацювання змін до закону. Але тут те, що й міністр уже описував, сталася ця дискусія з профспілками, які наполягають на тому, щоб зараз не робити поспішних якихось змін до закону. Тому, власне, перейшли до того етапу, щоб з вересня зробити обіцяне підвищення без змін до законодавства, а до напрацювання змін до закону перейти плавніше з більшим часом на опрацювання. І вже з новими підходами, не ті, що обговорювалися раніше, з використанням всіх нових категорій вчителів, нового їхнього кар'єрного шляху. Ось тому загальна конструкція виглядає зараз так.

З приводу фінального рішення, оце, що зараз було презентовано нами, це ті розрахунки, котрі лягають в наявний ресурс, можуть бути використані, але все одно не є фінальним рішенням. До фінального рішення ще точно нам потрібно фінальне погодження з тими самими профспілками, з іншими центральними органами виконавчої влади і дуже важливо – з областями і громадами, котрі є засновниками закладів освіти і точно нам достеменно також скажуть і свою думку про цю структуру і про спроможність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наталія Романівна Піпа, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, можна уточнення?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, конечно.

ГРИШИНА Ю.М. Анастасія, я зрозуміла, що... А чому ви одразу не залучаєте, чому ви одразу, коли вже ці створені робочі групи, які представляють і

парламент, і, звичайно, області, громади, звичайно, – чому ви одразу не починаєте, у нас дуже мало часу, чому ви одразу не залучаєте всіх? Чому ви якось ідете поетапно, спочатку у вас профспілки, потім області, потім громади, потім, можливо, ви про нас пригадаєте? Оце мені не дуже зрозуміло. Ми переживаємо, що ми втрачаємо час, розумієте. Тому зовсім якийсь незрозумілий підхід, тим більше, що ми заздалегідь домовилися про те, як буде йти ця процедура, а вона якось іде по вашому якомусь плану такому, нам незрозумілому.

СОФІЄНКО А.П. Да-да, тут, пробачте, це врахуємо в подальшому. Тут просто, оскільки профспілки висловились так категорично проти змін до закону саме зараз, тому, власне, і з ними почали відразу пропрацьовувати, щоб зрозуміти їхню категоричну позицію, щоб визначитись з ними і точно мати розуміння, що можливо далі і далі йти в ширше обговорення. Тому так якби було на перших кроках націлено на роботу з ними, бо вони категорично висловились з приводу того варіанту, який був перший... шляху, навіть не варіанту, а шляху, який був перший.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Миколаївна. Ясно. Поділяю вашу позицію.

Наталія Романівна, будь ласка.

ППА Н.Р. Доброго дня. Я вже маю те саме запитання, фактично класичним воно стає третій комітет підряд. Ви, в принципі, попередньо обговорювали про робочі групи. І я знов хотіла б запитати: коли ми все-таки вирішуємо, приймаємо це політичне рішення, як ми рухаємося далі? Бо експертне, бачу, якби сьогодні воно презентоване, воно було, ми тільки не чуємо ці чотири системи, і сказали, що можемо їх обговорити в робочому порядку. Пан Сергій як заступник задавав комітету. То мене якраз воно і цікавить, воно схоже з попередніми питаннями моїх колеги. То ж коли ми це обговорюємо і коли ми починаємо політичний трек, щоб все-таки це все нарешті вирішити? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Романівна.

Колеги народні депутати, хто ще хоче висловитися з цього питання?

Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Перш ніж репліку, я підняв архіви, бо архіви вони є. Перший допис 20 січня в чаті, який називається "Реформа оплати заробітної

плати", а не розробка законопроекту, він 20 січня. Доброго ранку. Запрошуємо прийняти участь у першому засіданні робочої групи щодо реформи оплати праці у сфері освіти, а не підготовки законопроекту або змін до закону. Це, до речі, ваш допис, пані Анастасія. Це щодо от вашої відповіді Юлії Миколаївні.

Глобально якщо говорити, я навіть, якщо чесно, не знаю, взагалі яке рішення ми зараз маємо приймати. От про що ми маємо голосувати? Про те, що нічого не відбулося? Ну, ми ж побачили не моделі, давайте будемо чесні, якщо ми от якось так системно дивимось там на дизайн системи. Ми побачили роздуми на тему, гарні вони чи погані. Ми побачили переконання, що в одного з стейкхолдерів є монополія на прийняття рішень, і після цього фільтру тоді, може, ви дійдете до інших. А якщо ці рішення, які профспілки скажуть окей, не будуть сприйняті громадами? А якщо після цього вони тут об суворі рифи парламентського побуту розіб'ються? Ну чому не робити це спільно, я просто не розумію?

У мене вперше за сьомий рік нашої каденції немає взагалі розуміння, про ми маємо зараз голосувати. От про що? Ну, це просто якісь моделі. Ви самі кажете, що вони все одно похідні від тих чотирьох моделей, які ми не бачили. Я можу передати Сергію Віталійовичу цей олівець отак, це найшвидший шлях. Я можу це зробити в інший спосіб, пройти через всю цю залу, побитися з кожним з цих людей, там коліна їм оббити, там вони мені, і по дорозі посваритися з усіма. Все одно в нього буде цей олівець. Навіщо ви цей олівець передаєте в такий спосіб? Це не потребує відповіді. Це просто от щиро я не розумію, про що ми говоримо, з якою позицією ми виходимо до вчительських спільнот. І якщо воно залишиться так, то взагалі чи будемо ми мати хоч щось. Це просто фактично репліка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Немає більше бажаючих виступити?

Тоді, давайте, я, напевно, спробую підсумувати. Сьогодні 1 квітня. Не буду проводити аналогію з датою, але проведу з іншим, не з очевидною аналогією. Було рішення бюджетного комітету, точніше, висновок бюджетного комітету до проекту Закону про Державний бюджет. Ці висновки голосуються Верховною Радою в залі. В цих висновках було написано і даний час – I квартал. Для того, щоб були підготовлені законодавчі зміни, які могли б забезпечити, я ще раз підкреслюю, це важливе формулювання, реформу заробітних плат всієї системи,

включно з окладами, надбавками всіма можливими і так далі, і так далі для того, щоб вона могла запрацювати разом з підвищенням окладів з 1 вересня, і таким чином могла б забезпечити значно більше підвищення, ніж те, яке реально буде. Саме для цього і саме під цю домовленість Верховна Рада проголосувала це своєю більшістю, і наша домовленість перед голосуванням за Державний бюджет, друга її частина, це те, що під цю потенційну реформу вам додається додатково 4,6 мільярда, які б дозволили зробити саме реформу.

Я не буду вам зараз казати, але відверто підкажу. Я би зараз би не розраховував би на 4,6 мільярда, вам з 1 вересня як саме ваш ресурс, бо він закладений був народними депутатами саме під реформу заробітної плати. Якщо її не буде, я впевнений, що будуть правки до Державного бюджету інших народних депутатів, які нам повірили як комітету, які повірили Кабінету Міністрів на нашій спільній зустрічі за декілька годин до голосування за бюджет, і ці кошти підуть в кращому випадку на гасіння пожеж, які зараз в нас там відбуваються, да, або планують відбуватися, або, що було б, напевно, справедливо, на сили оборони України, які цих коштів завжди потребують значно більше, ніж той наявний ресурс, який є в державі. Це перше.

Друге, що я точно можу сказати. Через те, що вже 1 квітня і цей строк пройдений, законопроекту немає, навіть ідеї законопроекту немає, то можна сміливо констатувати, що навіть якщо він буде внесений протягом навіть найближчого місяця чи двох, Верховна Рада не буде його розглядати і приймати саме через те, що всі вчителі до моменту розгляду потенційного другого читання підуть у відпустки, і змінювати їм істотні умови праці не ризикне ніхто. Одна це справа була зробити Законом про Державний бюджет, коли попереду ще було дев'ять місяців; друга справа – внести його зараз, щоб він був проголосований до того моменту, як вчителі ще виконують свої обов'язки в нинішньому поточному навчальному році і всі будуть попереджені за три місяці наперед літа про те, що в них будуть зміни на структурах заробітних плат; інша історія – голосувати це день в день. Цього ніхто не буде брати на себе, таку відповідальність на себе. Тобто ми можемо констатувати, що реформи заробітних плат, про яку так багато всі говорили, з 1 вересня 2026 року не буде, і ідеї, як це зробити, вочевидь, проговореної з усіма, точно немає.

Тепер що стосується чотирьох моделей підвищення чи реформи заробітних плат, чи скільки їх може бути похідних. Я вам скажу одне, всі вони були відомі ще з того моменту, як подавалися правки в Державний бюджет. Це просто модифікації того, що ми зробили, запропонували правками. Можуть бути різні варіації по навантаженню, по кількості надбавок, по їх розміру, але все одно це варіації по суті однієї і тієї самої моделі. Вона буде просто жорсткішою, точніше... жорсткішою, але дозволить вийти на три мінімальні заробітні плати, виконати закон і забути про це нарешті. Або не виконати закон про три мінімальні заробітні плати, 2,5, 2, 1,6 або 1,8, або 1,4, як зараз обговорюється, - це все просто варіації лайтовості. Я не дуже розумію, от зараз рішення, які ви пропонуєте, тобто всі ці моделі були відомі реально чотири місяці тому. І саме через те, що виступили профспілки і частина вчителів, ті, хто не розібралися, міністерство не підтримало цю історію і давало коментарі про те, що, ну, напевно, не треба так поспішно, треба виважено, з усіма поговорити. Поговорили? Як успіхи? Було три з половиною місяці з моменту прийняття закону, я нагадаю, що прийняття Закону про Державний бюджет у другому читанні, чотири з половиною місяці, як відомі всі моделі. Що заважало з усіма стейкхолдерами їх всіх зібрати? Зібрали тільки одного. Я не буду зараз казати про репрезентативність профспілок, це не наша справа, нехай спільнота оцінює, наскільки вона репрезентативна, судячи з коментарів, є різні думки з цього приводу, але зараз ми не про це.

Ми в цю робочу групу... Сергій Валерійович тільки не сказав, скільки людей входить у робочу групу, в цьому чаті. А вона була офіційно затверджена наказом МОН ще більше ніж рік тому, мені здається, ми подавали свої кандидатури. Там дуже багато людей. Поговорили з декількома, ні до чого не дійшли. Позиція профспілок була відома в листопаді місяці, коли ми збиралися в нашому комітеті і говорили от тут за цим столом з профспілками. Позиція їх теж була з самого початку зрозуміла. Ті рішення, які ви пропонуєте, вони потребують змін до закону. Я ж не дарма перепитав. А що заважало їх зробити як чотири з половиною місяці, що заважало їх зробити на 1 січня, що заважало змінити тарифні розряди, перевести, прибрати категорію з десятого тарифного розряду, одразу їх перевести в одинадцятий? Найменш захищеним одразу б підняли категорію. Що заважає насправді це зробити? Нічого. От просто нічого.

Ви не дійшли навіть до еволюційних декількох моделей, до яких ми в комітеті дійшли, поки говорили про одну модель, по великому рахунку, і чотири її похідні. Ми дійшли ще до декількох моделей, які ви навіть не обговорювали і навіть які не розглядаєте як можливі альтернативні. От 71 людина в робочій групі, в чатику. Дякую, Сергій Валерійович. Так що ж заважало це зробити? Мені здається, що нічого.

І зараз ми виходимо знову з наявного фінансового ресурсу, намагаємося в рамках... це виглядає як невеличке наперсничество, коли ми намагаємося перекинути одну доплату до іншої, зробити одну фіксовану, іншу якусь плаваючу. Я не буду обговорювати зараз суть внесення 20 відсотків престижності всередину окладу, коли вона варіюється від 5 до 30. Я не пам'ятаю, скільки, але точно, мені здається, що більше ніж 200 громад, да, виплачує 30 відсотків престижності. Ми перейдемо, ми поговоримо про це в третьому питанні. Але, по пам'яті, десь приблизно так. Вони вже виплачують 30. То що ж ми для них робимо, коли ми 20 засовуємо в оклад, ми їм погіршуємо умови праці? Просто тому що у нас, як ви кажете, фінансовий ресурс не дозволяє їм всім виплачувати однаково? А профспілка мріє, щоб 30 відсотків всім запхнули в оклад, щоб вони стали частиною окладу. І байдуже, чи там ефективна мережа, чи неефективна мережа. Я просто не розумію, взагалі в якому, от як казав Сергій Валерійович, да, він зараз не розуміє, за що ми можемо голосувати зараз, я не розумію, що ми взагалі обговорюємо, по великому рахунку, і на що були витрачені три з половиною місяці. Якщо ви ведете діалог як міністерство з тими, хто заперечує щось, виступає категорично проти або критикує, ви реально хочете, щоб ми зайняли таку позицію публічну, коли ми будемо вас нещадно критикувати, розвалювати в залі кожену ініціативу просто для того, щоб ви з нами почали говорити? Ми декілька комітетів вас дуже м'яко просимо, будь ласка, активізуйте цю роботу. Ми ж відкриті, ось вам площадка комітету. Чого ми по іншим реформам збираємося в нашому комітеті непублічно, неформально, без трансляції іноді? Тому що нам треба поговорити. Тому що ми розуміємо, що відбувається або що відбудеться найближчим часом, і нам треба зараз ставити запобіжники, виправляти ситуацію, вносити зміни в закони. Скільки разів ми це робили.

Друзі, мені здається, що ми пішли по дуже неправильному шляху. Я не знаю, куди він вас приведе, і нас всіх, але точно знаю, що вчителі свою реформу заробітних плат 1 вересня не отримають. А бажання перенести на 27-й, це означає... Знаєте, скільки разів переносили реформу оплати праці за 35 років в Україні на наступний рік? От я не знаю, напевно, всі 35 років це і робили. І тому додавали додаткові доплати. Кожного разу приходив новий уряд, приходив новий парламент, вони теж усвідомлювали, як і ми, що, да, важко виконати корми закону, важко підняти всім, бо, да, вчителів багато – грошей мало. Але ми всі були раніше в однакових умовах. Але цього разу в бюджеті у вас така унікальна можливість була, вам додали неймовірну кількість грошей, які дозволяли зробити реформу. І так втратити момент, ну, це чесно кажучи, трішечки боляче. І за вчителів боляче. Давайте перенесемо на 27-й, давайте на 28-й. А чого не до кінця воєнного стану плюс пів року, наприклад, як часто пишуть в законах. Ми будемо з цим щось робити чи не будемо? Якщо ні, ну скажіть, що ні. Не треба переносити на 27-й рік.

Шановні колеги, дякую. У мене, напевно, все. Далі підуть більше емоцій ніж цифри і текст. Давайте переходити до прийняття рішення.

У вас у всіх є проект рішення комітету. Я теж не знаю, чесно кажучи, що вам запропонувати. Ну, візьмемо ми інформацію, яку нам дало міністерство, до відома, тому що все ж таки інформацію ми отримали. Ну, визнаємо роботу Міністерства освіти і науки незадовільною. Ну, повторно розглянемо через місяць це питання. Я не знаю, чи буде в цьому якась практична користь, але це, зокрема, колеги, наша робота. І звернемося до Прем'єр-міністра персонально, для того щоб була персональна... особистий контроль Прем'єр-міністра за цим питанням. Наступного разу, ну, давайте викличемо Прем'єр-міністра на засідання комітету, давайте викличемо на засідання фракції, врешті-решт у Верховну Раду, і запитаємо: "Як ви забезпечуєте виконання наших домовленостей? І в реалізацію рішення бюджетного комітету і голосування за цей висновок бюджетного комітету Верховною Радою, як ви його забезпечите як Кабінет Міністрів?" Я думаю, що у всіх фракцій це питання буде незалежно від їх політичних поглядів і політичної приналежності. Я вам кратко описав... .

КОЛЕБОШИН С.В. А там є в резолютивній частині фраза про те, що ми констатуємо, що доручення, надане Законом України про Державний бюджет, не виконано?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно не законом, воно Бюджетними висновками.

КОЛЕБОШИН С.В. Бюджетними висновками, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, не констатуємо. Давайте додамо.

КОЛЕБОШИН С.В. Може, це, дійсно... . Бо факт, вже I квартал сплив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте додамо, я не заперечую.

Колеги, переходимо до прийняття рішення, як би це дивно не було.

Ставлю на голосування, шановні колеги, проект рішення комітету, який вам всім надісланий, з урахуванням зауважень і пропозицій, які висловили народні депутати під час обговорення цього питання.

Хто – за? Прошу проголосувати.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

_____ . За.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одногolosно.

Переходимо до другого пункту порядку денного. Він, по суті, похідний від першого, да, трошки про інше. Про формування нової моделі оплати праці науково-педагогічних і наукових працівників. Доповідачем знову буде представник Міністерства освіти і науки. Співчуваю вам, пані Анастасія.

Про що цей пункт? Всі ми пам'ятаємо, що справедливо, те, що обговорили під час прийняття Закону про Державний бюджет, що справедливо піднімати зарплати в усіх ланках освіти. Коли ми говоримо, да, очевидно, що ми з державного бюджету платимо тільки педагогічним працівникам загальної,

середньої освіти або професійної і фахової передвищої в частині середньої освіти, але справедливим буде розглядати питання одночасно разом з дошкільнятами, професійними... майстрами професійного призначення, фахової передвищої освіти викладачами і науково-педагогічними працівниками в університетах і закладах фахової передвищої освіти, і науковими працівниками, бо це ще одна сфера, яка входить до предмету відання і Міністерства освіти і науки, і комітету. І тоді, коли... І, до речі, і науково-педагогічним платимо з державного бюджету більшою мірою. І тому виникає питання... Як і науковим, до речі. Отут виникає питання: ми підняли заробітну плату, але система фінансування вищої освіти трішки інша і відрізняється, це непряма державна субвенція, да, і заробітні плати виплачувати в університетах стало важче, тому що частина з них іде із загального фонду державного бюджету, частина – із спеціального фонду державного бюджету. І отут виникає питання, що ми ці питання трішечки відклали, да, але як ми з 1 вересня переживемо ще плюс 20 відсотків? Насправді, за тією інформацією, яку ми маємо в спілкуванні з університетами, буде непросто, м'яко кажучи, а в деяких закладах буде, відверто, ледь не неможливо.

І отту питання, яке ми, власне, хотіли і підняти зараз. А як, ми говоримо про вчителів, це правильно, важливо, це найбільша категорія, ми їх прямо підтримуємо з державного бюджету, платимо заробітні плати, але як рухається процес про реформуванні системи оплати праці науково-педагогічних і наукових працівників? Пані Анастасія, будь ласка.

СОФІЄНКО А.П. Я почну з приводу науково-педагогічних працівників, з приводу наукових попрошу допомоги в мого колеги заступника саме по науці пана Дениса Курбатова.

З приводу науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, фахової передвищої освіти, так, дійсно, їм синхронно зі всіма іншими ланками з 1 січня відбулось підвищення на 30 відсотків. Плюс 30 відсотків було забезпечено з державного бюджету за рахунок загального фонду. Тобто і пішли ці виплати з державного бюджету додаткові саме на викладачів, котрі утримуються за загальним фондом державного бюджету. Попередньо з університетами було проговорено ситуацію з спеціальним фондом. З певними труднощами, але 30 відсотків підвищення відбулося по всіх категоріях викладачів в університеті.

Наступний етап підвищення – 20 відсотків, і тут якихось суттєвих змін в структурі не передбачається. Тому що в науково-педагогічних працівників, наприклад, немає надбавки за престижність, немає цієї доплати в 2 тисячі гривень. І тут 20 відсотків фонду, на їхнє підвищення, на вересень за загальним фондом передбачається. Єдиний інструментарій так само буде погоджений вже синхронно вже після того, як буде вирішено, що робимо із середньою освітою, щоб дотриматись співвідношень заробітних плат. І якщо, наприклад, і по шкільній освіті будемо виходити з єдиної тарифної сітки, то відповідно такі синхронні пропозиції будемо робити і по університетах.

Постає питання спеціального фонду. І тут завдання якомога раніше визначитися з підходом, щоб університети запланували, яким інструментарієм вони можуть досягнути і збалансувати свій спеціальний фонд, щоб і по спеціальному фонду викладачі отримали це підвищення. Тут кілька можливостей. Це і підвищення вартості навчання контрактного. Ми розуміємо, що це тільки там на перший курс, по інших це тільки інфляційне можливе підвищення. Це, можливо, десь переведення науково-педагогічних працівників в педагогічні, що, власне, вже відбувається. Тому, да, тут відкрита дискусія з університетами і їхня можливість на вересень збалансувати спеціальний фонд. Ми всіляко будемо підтримувати, щоб там інші видатки їхні забезпечити для того, щоб саме свій спеціальний фонд могли вони спрямувати на це підвищення заробітної плати.

Це, якщо коротко, по науково-педагогічних працівниках. А по наукових попрошу допомоги пана Дениса.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пане Денисе, будь ласка, тоді по науковим. Потім Юлія Миколаївна, Роман Павлович зададуть свої питання доповідачам.

КУРБАТОВ Д.І. Доброго дня, шановні народні депутати, шановні колеги! По науковим працівникам, ви знаєте, що Міністерством освіти і науки реалізована велика реформа атестації наукових установ і університетів з веденням з 1 січня базового фінансування за результатами атестації. Всі наукові працівники категорії А і Б, які отримали відповідно за цими результатами атестації, це майже 16 тисяч людей отримають, деякі вже отримали, надбавку в розмірі від 2 до 10 тисяч щомісячно додатково.

Крім цього, у нас є доручення Прем'єр-міністерки, що за результатами I кварталу ми проведемо аналіз застосуванням цієї моделі. Очевидно, у нас залишається категорія В та Г, і нам треба теж підвищити, скажімо, спроможність цих працівників. І ми теж плануємо, скажімо, зробити розрахунки, вони попередньо у нас є, на підвищення заробітної плати теж за моделлю 30, 20, тому що саме ця категорія наукових працівників, вона була в системі освіти і науки упущена. На ці цілі нам треба приблизно по року 2 мільярди гривень для наукових працівників. Якщо брати з допоміжним персоналом, приблизно 2,7.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо дозволите, я одразу пану Денису задам запитання дуже коротке і одразу передам Юлії Миколаївні слово.

Пане Денисе, скажіть, будь ласка, яка зараз мінімальна заробітна плата наукового працівника в системі української науки.

КУРБАТОВ Д.І. Ну, очевидно, це мінімальна заробітна плата відповідає мінімальній по країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую. Зрозумів, цифру ми знаємо.

А скажіть, будь ласка, яка

КУРБАТОВ Д.І. Це приблизно ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, а яка середня заробітна плата науковців в Україні?

КУРБАТОВ Д.І. Середня приблизно 16 тисяч на місяць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юлія Миколаївна, будь ласка, вам слово. А потім Роман Павлович.

ГРИШИНА Ю.М. Да, дякую, Сергій Віталійович. Пані Анастасія, сорі, але ви заступниця міністра по цьому напрямку. Я тут, пані Анастасія. Ви мене бачите, да, я до вас звертаюсь. Тому, вибачте, що до вас адресуємо сьогодні всі питання.

Я як голова профільного підкомітету не можу не прокоментувати і не задати питання, тому що фактично знову ж таки хотілося б бути залученим більше до цих, але ми можемо співпрацювати там більше на комітеті, ну, добре.

Давайте так, колеги, дійсно, ми розуміємо об'єктивно, що якщо ми прийняли це рішення, виділили кошти на підняття заробітних плат, дійсно, в системі вищої

освіти вона по-іншому працює, ми як держава виділили кошти на підвищення заробітних план, які пішли тим, хто фінансується з державного бюджету. Да, але, звичайно, не всі науково-педагогічні працівники з державного, є спеціальні фонди, і це велика частина наших науково-педагогічних працівників. І, звичайно, ще там до нового року було зрозуміло, що це питання потребує додаткового опрацювання, тому що яким чином це буде відбуватися, це теж потрібно було якимось чином прокоординувати, промодерувати. ...*(Не чути)*, тому що розуміли, важко буде розбиратися з цим питання. З одного боку, треба справлятися, да, тому що, якщо хочемо піднімати... університети хочуть підняти, держава хоче підняти заробітні плати науково-педагогічним працівникам, треба якось... ну, треба приймати якісь рішення наповнити спецфонди, як би складно не було, потрібно рухатися в цьому напрямку. І багато є університетів, які є спроможні на сьогодні, які приймають різні рішення, наповнюють спецфонд, і там немає проблем дійсно. Є університети, які не справляються, і є причини різні: є об'єктивні причини, є суб'єктивні причини. Ми так само, хто в цьому напрямку працює, з колегами ми ці всі причини розуміємо.

Я ось хочу... Пані Анастасіє, ви сказали, що з приводу цих 30 відсотків, які з нового календарного року були запроваджені, що там взагалі немає питань у вас, що ви координаційно ці питання вирішуєте, і з цим питанням немає питань, а проблема буде, коли почнеться 1 вересня і буде додатково 20 відсотків. Я не знаю, чи правильно я вас зрозуміла, я знаю достатньо велику кількість університетів, які зараз знаходяться в критичному стані, яким не вистачає коштів спецфонду. Це не один, не два, не три. Почуйте мене, будь ласка, зараз, я відповідально про це говорю як голова підкомітету. Це велика кількість університетів, які відносяться до провідних університетів країни. Це університети, які знаходяться в прифронтових регіонах, і не тільки в прифронтових, і в інших регіонах, де є об'єктивні причини, коли вони виявилися не зовсім готовими до цієї ситуації, і коли зараз ми з жахом думаємо, що буде з 1 вересня, коли приплюсуємо туди 20 відсотків. Дивіться, це комплексне питання. Тобто, звичайно, з одного боку, університетам потрібно щось робити, приймати рішення, але, з іншого боку, і держава повинна координувати це питання. Ми на сьогодні бачимо велику кількість університетів, де викладачів відправляють у відпустку за власний

рахунок. Ви правильно сказали, що в них немає плюс 2 тисячі і плюс 4 тисячі, в прифронтових які виплачуються нашим вчителям. Тобто ми можемо назвати цю ситуацію теж як дуже складну відповідно до реалізації. Тому що зараз маємо ситуацію, коли ті, хто фінансуються з державного бюджету, отримали підвищення; а ті, хто фінансуються зі спецфонду, у великій кількості це підвищення або отримали через відпустки, без заробітних плат, або ще інші проблеми.

Тому у мене питання: як ви бачите... як прокоментуєте те, що ви сказали, що немає проблем? Прокоментуйте це, будь ласка, тому що у нас інша інформація. І як ви собі бачите на майбутнє, як ми будемо рухатися в цьому аспекті? Тому що ми бачимо велику кількість проблемних питань в цьому випадку.

Що стосується наукових працівників, те, що пан Денис сказав. Я хочу йому, по-перше, тут сказати дякую з приводу того, що ця певна реформа відбулася дійсно. Ми дійсно бачимо, що вона відбулася, ми бачимо ці А, Б, інші категорії, теж спілкуючись з університетами, бачу, що дійсно... Тобто ми отримали те, чого раніше не було в цій сфері, що наукові працівники дійсно за результатами, реальними результатами своєї роботи отримали на сьогодні можливість підвищення заробітних плат.

Дійсно і на моїй кафедрі, де я викладаю, я бачу ситуацію, тому що в мене кафедра дивним чином, ну, не дивним чином, тобто ми, багато там у нас працює, звертали увагу на наукову роботу, і ми стали першими в нашому університеті, і дійсно ми отримали підвищення оці за наукову роботу. Тобто це ми констатуємо плюс, що це є. І тут, пане Денис, я хочу тільки побажати продовжувати цю роботу, тому що дійсно науковці, які реально здійснюють ці наукові дослідження, вони повинні отримувати підвищення за результатами своєї роботи.

Тому тут, пане Денисе, дякую. У мене все, дякую.

СОФІЄНКО А.П. Так, якщо ви сигналізуєте, що є якісь проблеми, тому тут я вимушена піти по додатковий аналіз і тоді повернуся з окремою статистикою по університетах. Тому що з одного боку ми бачимо штатні розписи, котрі нам приходять на затвердження, і ми обов'язково слідкуємо, щоб там було плюс 40 цих відсотків підвищення. Але тоді й треба тут детальніше проаналізувати, і повернусь тоді окремо, щоб тут дійсно не помилися.

А про вересень, тут, да, ті інструменти, що я про говорила, і будемо вишукувати якісь внутрішні ресурси, щоб допомогти, наприклад, університетам з іншими якимись складовими, щоб свій спецфонд вони могли вивільнити саме на підвищення зарплат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Миколаївна, ви задоволені відповіддю?

ГРИШИНА Ю.М. Да, я задумалась. В мене одне таке уточнення, скажіть, будь ласка ...*(Не чути)* координаційну роботу з університетами. Тому що ви як держава є засновником міністерства фактично, це не школи, це не дитячі садочки, тут прямий контакт, як би тут більш проста система комунікацій. Чи ведете ви оцю координацію, щоб розуміти, хто справляється, а хто не справляється? Тому що в кінцевому результаті, почуйте мене, страждають люди. Розумієте? Тобто ми тут з вами приймаємо рішення, ми виділяємо кошти, ми працюємо з урядом, ми як депутати знаходимо ці кошти. В нас дуже багато дискусій, ми теж тут і ругаємось, і миримось, але ми робимо цю роботу. Але ми робимо для того, щоб кожен освітянин отримав це підвищення. І коли в итоге ми приймаємо ці рішення, ми знаходимо ці кошти, а в итоге, що ми бачимо? В итоге ми бачимо, що люди не отримують підвищення, реально не отримують. І в одному університеті люди розділені на дві категорії: одна категорія отримує, а інша не отримує. І ми изначально говорили про... *(Не чути)* непотрібно. Тому, чи веде ви цю координаційну роботу з закладами вищої освіти і з закладами фахової передвищої освіти, щоб не було ось такої ситуації в кінцевому рахунку?

СОФІЄНКО А.П. Так, перед, запровадженням, 30 відсотків, так, наради такі відбулися. А зараз, з приводу на вересень, нам було важливо, наприклад, уже так склалося, що стартуємо, наприклад, з шкільної освіти. Там у нас передбачена освітня субвенція, і нам було важливо по освітній, наприклад, досягнути якогось рівня домовленості, а від цього тоді і там на дошкілля щось транслюється, і на вищу освіту. Ми хотіли б мати якісь... ну, домовитись вже хоч до якогось відсотка визначеності, і тоді знову почати ці розмови з університетами і коледжами уже про вересень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Миколаївна, окей?

ГРИШИНА Ю.М. Ну, колеги, ми всі чуємо з вами, що... ну, всі чують відповіді. Не знаю... Це не окей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Роман Павлович, будь ласка.

ГРИЦУК Р.П. Всіх вітаю! Я трішки доповню Юлію Миколаївну. Ситуація насправді критична для університетів. Шкода, що про це не говорить Спілка ректорів, які з цією проблемою зіштовхнулися. Вони замість цього говорять про скасування Нової української школи. А мали б говорити про те, що зараз відбувається. Верховна Рада затвердила на 30 відсотків підвищення заробітної плати. Чи затверджена бюджетна програма? Чи затверджена бюджетна програма, Настя? Не затверджена. Три місяці, перший квартал року пройшов – університети платять це підвищення або з наближення, тобто з загального фонду, який мав йти на вересень-жовтень, або спалюють весь свій спецфонд, який не був розрахований на цю... бо він оплачувався по контрактах вересня. У вересні не знали університети про це підвищення. Вони спалюють весь свій фонд.

Що буде далі? А далі буде жовтень місяць, який прийде після вересня, там де ще на 20 відсотків. Мають підвищити контракти, але це тільки перший курс, і підвищення контрактів призведе до зменшення контингенту, люди поїдуть. Якщо на інфляцію підняти вартість контракту для другого, третього, четвертого курсу, воно теж не вирішить проблему. І потім що будуть робити університети в жовтні, листопаді, в грудні? Те, що ми бачили з Драгоманова цього року: просто закриють університет або будуть дуже жорстко скорочувати викладачів.

Оце те, про що чомусь не говорить Спілка ректорів, вони мали б кричати про те, що буде. Юлія Миколаївна правильно сказала, це прифронтові, але не тільки, київські університети вони не вивозять цю річ. Три місяці зараз університети виплачують оце підвищення, з бюджету їм його не компенсували, бо бюджетна програма не затверджена. Хто має затверджувати бюджетну програму? Є у нас заступник по вищій освіті? Чогось немає заступника по вищій освіті? На раду ректорів він ходить, а тут його немає.

Була пропозиція допомагати університетам компенсувати комунальні, щоб покривати частинам університетів, які не вивозять. Це вихід, про який Юлія

Миколаївна каже, як зараз можна було вийти: підтримувати університети і давати їм комуналку, щоб вони хоча б спецфонд не витрачали на комуналку і могли підтримувати це підвищення заробітної плати. Цього теж не сталося. Три місяці університети самі по собі.

СОФІЄНКО А.П. Дозвольте тут відповім. Дійсно, основна бюджетна програма, перекидка коштів на бюджетну програму, з якої утримуються університети, коледжі, не здійснено. А ми щомісяця робили наближення по університетах, коледжах, державних школах, установах наших, в яких є педагогічні, науково-педагогічні працівники. Дійсно, це питання всі ці три місяці закривалося шляхом наближення. Через те, що з Мінфіном працювали там детально по верифікації цій потребі, конкретно, скільки потрібно нам таке підвищення по університетах.

Станом на зараз всі погодження є, і акт надісланий на засідання уряду, очікуємо найближчим часом прийняття цього акта. І це, власне, буде вже зреалізовано як окремою бюджетною програмою. І про комунальні платежі, це якраз також те, що я мала на увазі, що будемо вишукувати додатковий ресурс, наприклад, покривати комунальні послуги для того, щоб, власне, спецфонд університетів вивільнявся на оплату праці, особливо з вересня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Колеги, чи є ще запитання до Міністерства освіти і науки по цьому питанню? Ні. Тоді я пропоную перейти до прийняття рішення. Ми в даному випадку беремо з вами інформацію до відома, до 22 квітня попросимо надати концепцію все ж таки. Якщо ми просимо в даний момент... нової моделі оплати праці з фінансово-економічними розрахунками щодо їх впровадження, давайте, я розумію, що її скоріше за все може й не бути, але давайте ми додамо взагалі такий пункт, що поговоримо, в принципі, про потреби університетів, враховуючи підвищення з 1 вересня. І давайте поговоримо про джерела покриття цих потреб, бо насправді закривати на це очі не можна, да.

Щось мені підказує, що під кінець року ми будемо мати ситуацію, коли всіма цими рівномірними підвищеннями або спробою всім дати потрошку ми витратимо разом з дуже важливими програмами підтримки Кабінету Міністрів

грошей більше, ніж нам було потрібно для того, щоб вийти на 3 мінімальні заробітні плати. Але це так просто "вангую", до кінця року, але наприкінці року, я думаю, що ми перейдемо і порахуємо, насправді скільки грошей ми могли би витратити на те, щоб дійти до 3 мінімальних заробітних плат вчителів.

Шановні колеги, проект рішення вам усім надісланий. Ставлю на голосування його в тому вигляді, в якому він вам усім надісланий, з урахуванням висловлених пропозицій членів комітету.

Хто – за? Прошу проголосувати.

Хто – утримався?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно. Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт 3. Про результати моніторингу оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, у тому числі у розрізі видів та розмірів виплачених надбавок і доплат, профінансованих за рахунок коштів місцевих бюджетів (за результатами виплати заробітної плати за січень-лютий 2026 року). Доповідачем знову буде пані Анастасія.

Я нагадаю просто питання, ми його піднімали з вами минулого місяця, да, чи трішки менше, і проаналізувавши тоді дані від Міністерства освіти і науки, Міністерства фінансів України, вони трішки були різні, вони там були на початок лютого, там не всі ще громади, хтось не встиг виплатити заробітну плату, хтось не встиг провести свої необхідні управлінські рішення і тому виплачував пізніше з надбавками вже, да. Тому набагато справедливіше, як ми подумали, зробити аналіз вже за результатами виплат заробітної плати за перші два місяці з урахуванням того, що багато громад насправді виправили ситуацію в себе. І це не може не тішити, і в даному випадку я хочу подякувати Міністерству освіти і науки, і пані Анастасії за те, що була предметна робота з громадами: роз'яснення, пояснення і так далі.

Я не заперечую того факту, що і комітет, напевно, зробив свою роботу, піднявши це питання в публічну площину і пояснивши, що в багатьох громадах є

залишки на рахунках саме освітньої субвенції, і тому недоцільно, м'яко кажучи, понижувати доплату за престижність, яка виплачується за освітньою субвенцією, при цьому маючи мільйонні залишки на рахунках, бо це вочевидь стане відомим, а ми допоможемо цьому стати відомим.

Тому давайте підіб'ємо підсумки, щоб ми, я думаю, що це питання, в принципі, буде близьке до його закриття по своїй суті, але давайте послухаємо пані Анастасію, вона детальніше розкаже про те, що все ж таки відбулося з 30-відсотковою доплатою чи збільшенням окладів і відповідно з надбавкою за престижність, бо тут насправді дуже цікаві цифри по громадах.

Пані Анастасія, будь ласка.

СОФІЄНКО А.П. Власне, як продовження вже попередніх наших розмов, засідань МОН постійно моніторить виплату підвищеної зарплати, за січень відбувся цей аналіз, за лютий. Ми бачимо позитивну динаміку, що навіть той відсоток громад чи та кількість громад, котра в січні, там наприклад, не виплатила підвищення 30 відсотків або при цьому зменшила надбавку за престижність, уже в лютому така кількість громад скорочується. І дають вони позитивні сигнали, що і в березні ситуація ще покращиться через те, що вони потребували додаткового часу, щоб за I квартал зрозуміти свої доходи місцевого бюджету і відповідно переглянути видатки на цей напрямок.

Проте на минулому засіданні ми отримали зауваження від комітету про те, що варто подивитись і детальніше проаналізувати залишки освітньої субвенції. І тут, дійсно, є та специфіка, що офіційні дані державного казначейства по залишках ми маємо на 1 число, але в багатьох громадах перенесений виплатний період. Тому нами був такий проведений додатковий аналіз, було порівняно по кожній громаді ми подивилися, який обсяг нарахованої зарплати був за лютий. Побачили, скільки нарахованої зарплати було виплачено на початку березня за лютий місяць, порівняли цей із залишками, зрозуміли, який відсоток цих залишків до місячного фонду. І також подивилися, чи зменшують вони при цьому надбавку за престижність, чи ні. Як було домовлено з комітетом на минулій зустрічі, детальніше глянули на ті територіальні громади, в яких після виплати зарплати за лютий все одно залишаються залишки понад 800 тисяч.

Спершу загальні такі цифри. За лютий місяць загалом зниження розміру надбавки за престижність спостерігалось у 106 місцевих бюджетах, і це 7 відсотків від загальної чисельності громад. При цьому зменшення до 5 відсотків відбулося в 28 громадах, від 5 до 10 – в 38-ми і більше ніж на 10 відсотків престижності зменшено у 40 громадах.

Ті територіальні громади, котрі після виплати зарплати мають залишки 800 і більше тисяч гривень, але при цьому, наприклад, зменшили надбавку за престижність, таких територіальних громад є 13. Але тут важливо також звернути увагу на те, що, дійсно, наша держава є великою, різноманітною, громади дуже відрізняються одна від одної. І, наприклад, оці 800 тисяч гривень залишків для різних громад відсоткового становить дуже різний відсоток від місячного фонду. І там взагалі коливається від 4 відсотків до 50 відсотків. Тобто 4 відсотки – це громади давали нам пояснення, що це навіть той фонд, який вони просто, економія, яку вони отримали, наприклад, через лікарняні, а 50 відсотків фонду, це зрозуміло, для цих громад якраз питання.

По всіх цих 13 територіальних громадах ми отримали пояснення, і чому ж відбулося в них, власне, зменшення престижності. Напевно, можна їх поділити дещо на об'єктивні і не об'єктивні. Більшість з них, об'єктивних причин, наприклад, по 5 громадах, це здійснюється ще виплата зарплати за лютий на початку березня. Тобто вони навіть до 7 числа не справились, трошки далі відтермінували, але для того, щоб якраз виплатити в повному обсязі. 3 громади після проведеного аналізу розрахунків, вони мають акумулювати кошти для відпускників, оздоровчих. Також по одній громаді, це ті, котрі закладають певні кошти для подальшого підвищення, коли їхні працівники будуть проходити атестацію. І по кількох громадах є те, що ці 800 тисяч, для них це є несуттєвими залишками, які просто економія від лікарняних і так далі. А є причини, коли це тільки технічні, умовно, заклади переходять на фінансову автономію, є якийсь певний часовий лаг, що вони просто не справились технічного з переоформленням документів, електронних ключів і так далі. Інші ж громади говорять про те, що їм ще треба час для того, щоб зрозуміти, що в них, який стан взагалі з їхнім місцевим бюджетом. Але обіцяли на березень-квітень переглянути відсоток престижності і за можливості його збільшити. Загалом, напевно, якщо дуже грубо, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Анастасія, в мене зараз буде трішки емоцій, собі дозволю. Я почну з останнього. Що значить, громади будуть думати, що в них буде з місцевим бюджетом? Їм дали освітню субвенцію на заробітні плати, якщо є залишки, їх треба виплачувати. Вони не можуть бути, точніше, не можна понижувати престижність. Що, значить, вони не знають, що буде з місцевими бюджетами? А давайте ми при прийнятті до державного бюджету знизимо їм конкретно на 50 відсотків, і подивимося, що буде. І, можливо, тоді у березні-квітні переглянемо своє рішення Верховною Радою. Ну, це ж взагалі не підхід. Просто я вважаю, що треба зробити ці громади відомими, і нехай вчителі не пишуть у Верховну Раду петиції, в Кабінет Міністрів, в міністерство, Президенту, а йдуть до своєї громади і запитують, чому у вас на рахунках 2 мільйони нашої зарплати. Мені здається, що це буде більш справедливо.

Але, насправді, повертаючись вже..., бо трішки роздратувало, а насправді повертаючись до суті питання. От всі прогнозували, якщо ви пам'ятаєте те, що йшло у медіа, те, що йшло в соціальних мережах, взагалі такий загальний медійний фонд, що в громадах будуть проблеми через те, що вони забезпечені фінансовими ресурсами. Так от, якщо ми поговоримо про освітню субвенцію, з якої виплачується зокрема і надбавка за престижність, бо вона теж була під таким питанням, да, буде виплачуватися, не буде, вистачить грошей, не вистачить. Так от, порівняно з минулим роком уже після підвищення 593 територіальні громади, а це 40,5 відсотка, збільшили надбавку за престижність порівняно з минулим роком. Вдумайтесь. Тобто грошей вистачає. Тобто громади мають оптимізовану, свою оптимальну хорошу мережу, вони думають про зарплати своїх вчителів. Вони намагаються, ми не аналізували, чи є в них залишки, але, вочевидь, не намагаються економити на залишках освітньої субвенції, а виплачують максимальну надбавку. Але вони її підвищили, вони бачать цей фінансовий ресурс, який виділяється, в них все добре з мережею, і це працює. Залишили на тому ж самому рівні, як і минулого року, 752 територіальні громади – 51,5 відсотка. А зменшили 7,3 – 106 територіальних громад.

Ще наведу декілька. Ми зараз до них, до цих 106, перейдемо. Але ще декілька цифр. Це те, що ми говорили під час розгляду першого питання, да, я майже вгадав. 206 територіальних громад платять максимальну 30-відсоткову

надбавку. Тобто в них вистачає грошей на все. Це те, де є оптимальна мережа, це те, де є нормальна наповнюваність класів, це там, де не дозволяють мати малокомплектні школи по 45 дітей, утримувати їх, і так далі, і так далі, і так далі.

Тобто я до чого це говорю, до речі, коли ми говорили по першому питанню про 20 відсотків престижності в фіксовану обсязі поставити в оклад, від 20 до 30 відсотків зараз виплачують 50 відсотків громад, менше 20 відсотків – інша половина. Тобто зараз, якщо ми будемо зашивати в оклад 20 відсотків, а не 30, ми це будемо, як то кажуть, робити подарунок неспроможним оптимізувати... небажаючи оптимізувати свою мережу, тим, які мало думають про якість освіти дітей, про їх майбутнє, за рахунок тих, хто думає про них. Тобто, грубо кажучи, ми допомагаємо двієчникам за рахунок відмінників. Мені здається, що це не дуже справедлива історія, просто сама по собі виключно з таких... людського, людської оцінки.

По цих 106 громадах, які зменшили. Да, є по 91 територіальній громаді є справді об'єктивні чинники. З ним потрібно розбиратися. Очевидно, що це неоптимізована мережа, малокомплектні заклади і так далі, і так далі, але з ними треба говорити. І, можливо, говорити, раз уже ви спілкуєтеся з профспілкою, то дайте задачу профспілці прийти в ці громади і пояснити вчителям, чого ж у них все знижується, чого ж так відбувається, чому їх громада тримає малокомплектну школу і не хоче робити опорну, наприклад, чому не хоче довозити учнів, чому не хоче... Тобто і за рахунок цієї неоптимальної мережі і, по суті, за рахунок майбутнього цих дітей, які залишаються в малокомплектних школах, ми ж про якість освіти, тут нікому не треба розповідати, всі ж все розуміють, ми, по суті, робимо гірше всім: і дітям, і вчителям, бо в них зменшується престижність, ну, і самому майбутньому громади. Це насправді дуже дивно. Але все одно, менше з тим, я знаю, що ви з Міністерством фінансів ...*(Не чути)* запити, які ви робите по збалансуванню місцевих бюджетів і аналізу додаткових джерел фінансування. Треба буде, я думаю, ще через місяць, я думаю, що результати будуть і у вас, і у Мінфіну, я думаю, що нам треба буде повернутися і ще раз подивитися, а що в них все ж таки з місцевими бюджетами відбувається, за рахунок чого ж така історія. Бо якщо це питання знову-таки мережі і всього іншого, то, напевно, треба поєднувати з іншим бажання, або небажанням, продовжувати реформу або

оптимізувати свої мережі. Напевно, треба говорити з мажоритарниками, нашими народними депутатами, і їх запрошувати на засідання комітету, розглядати ці громади разом, для того щоб не було потім питань у мажоритарників, а чого у нас заробітні плати зменшуються. Я думаю, що ми повернемося ще до цього питання через місяць.

А от по 15-и територіальних громадах з цих 106, які понизили, тут цікава ситуація. Я думаю, що ми зробимо публікацію цієї таблички, але от є громади, в яких залишок на рахунку за два місяці склався 1,8 мільйона гривень (дві громади), 1,6 мільйона гривень, і вони понизили престижність, маючи залишки. Це точно не лікарняні, вибачте, 1,8 мільйона для селищної територіальної громади, невеликої, це зовсім не питання, що хтось пішов на лікарняний. Це реально те, що можна було б направити. За нашими розрахунками, вони мають потенційну можливість і 50 відсотків платити, просто що їм закон не дозволяє. Але насправді, я думаю, що це проблема. І з цими територіальними громадами треба предметно говорити, навіщо вони змінюють, і просто в них запитувати, навіщо вони зменшують престижність, маючи абсолютно повний ресурс. І вчителям доносити, що це не через те, що в них немає фінансового ресурсу, а просто через небажання або через інші причини. Але, в принципі, насправді можна констатувати, хочу подякувати ще раз Міністерству освіти і науки і вам, пані Анастасія, за те, що ви провели справді хорошу роботу з громадами, з областями і з громадами через області вочевидь, за те, що провели роботу з територіальними громадами. Все ж таки те, що ви тоді на минулому засіданні комітету сказали трішки, мені здається, авансом про те, що ситуація позитивна, вона насправді виявилася через місяць позитивною. І тому ми вам дуже вдячні за це.

Шановні колеги, ми і так вже 1:40 проводимо засідання комітету. Бачу Юлія Миколаївна. Одразу прошу сказати, хто ще хоче взяти слово і будемо переходити до прийняття рішення. У нас ще два питання в порядку денному.

Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Сергію Віталійовичу, дякую.

Друзі, я коротко відрефлексую. Дуже важливо розуміти, що питання, що стосуються громадами фінансування, оце підняття надбавки, – це питання пріоритетів. От ми як Верховна Рада ми з вами визначилися, що в цьому році в

державному бюджеті у нас перший пріоритет – військо, війна в країні, фінансування військових наших, і другий пріоритет – це питання підняття заробітних плат освітянам. От ми з цим визначили і ми йшли по цьому шляху. Те саме потрібно зараз зробити громадам.

Я хочу поділитися своїм досвідом багатьох робочих поїздок, де я завжди піднімала питання про ці надбавки. Чесно, більшість керівників управлінь освіти, людей на інших посадах, які відповідають за освіту, коли я задаю їм напряду це питання: який розмір надбавки? Вони не знають на нього відповідь. Тобто про що це говорить? Це говорить про те, що ми проходимо якийсь шлях, і в громадах не скрізь керівники, люди, які відповідають за це питання, взагалі, скажімо так, або цікавляться цим питанням, або в курсі цього питання. Тому що у громад є свої проблеми. Прифронтові, там є відбудова, там є пошкодження, там свої питання, в інших регіонах – свої питання. І, на жаль, я просто своїм досвідом ділюся, що спілкуючись з цими людьми, відповідальними за ці напрямки, вони не всі взагалі розуміють моє питання.

Тому, дійсно, ми бачимо результат, пані Анастасія, що ви працюєте з громадами, це дуже важливо. Я прошу вас просто продовжити цю роботу в аспекті того, що, дійсно, це процес, який ми розпочали зверху, і, на жаль, знизу його потрібно супроводжувати. І ми зі свого боку як народні депутати всі в наших відрядженнях ми всі ці питання піднімаємо, але це більше робота все-таки ваша координаційна як міністерства. Продовжуйте, будь ласка, цю роботу і більше спілкуйтеся з громадами, пояснюйте їм, що це питання пріоритетів. Кошти є, питання пріоритетів. Тобто це просто потрібно комунікувати і працювати в цьому напрямку. Ви самі потім відчуєте, що коли будете їздити у відрядження в регіони, ви будете розуміти, що коли там люди орієнтуються в цих питаннях, а коли не орієнтуються. Зараз, на жаль, ця ситуація потребує більшої комунікації.

Але дякую, що ви проводите її активно. Просто не зупиняйтеся і активізуйте. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна, пані Анастасія.

Шановні колеги, чи є необхідність продовжувати обговорювати це питання? Якщо ні, то можемо переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, я не буду зачитувати проект рішення комітету, він доволі великий. Єдине що, точно скажу, що ми, напевно, через місяць повторно подивимось на це питання, але вже в контексті того, що ми проговорювали зараз, я думаю, що, можливо, по більш просто точковим речам, а взагалі подивимось на динаміку. Якщо зберігається позитивно, то я думаю, що нам варто потім відпустити цей трек, бо він вже вийде на якесь своє позитивне плато.

Шановні колеги, отже, ставлю на голосування проект рішення комітету з урахуванням зауважень і пропозицій народних депутатів України, виголошених, висловлених після розгляду цього питання.

Хто – за? Прошу проголосувати.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ПША Н.Р. Піпа – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято. Одноголосно.

Я прошу не відключатися, ми зараз дуже швидко ще одне питання пройдемо. Шановні колеги, наступне питання порядку денного: про внесення змін до складу робочої групи з підготовки до другого читання проекту Закону України про підтримку та розвиток інноваційної діяльності.

Роман Павлович, будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Я коротко. Ми вже провели три засідання. Є пропозиція ще додати трьох людей: Кривошеєва Миколу Володимировича, Подрез-Ряполову Ірину Валеріївну та Філатову Віру Сергіївну, для якіснішої і більш ґрунтовної роботи нашої робочої групи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це представники Міністерства оборони, Національної академії правових наук і Національної академії наук.

ГРИЩУК Р.П. Да, і помічниці народних депутатів, які подавали змістовні правки до цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є необхідність обговорення цього проекту рішення?

Якщо ні, то ставлю на голосування проект рішення комітету в тому вигляді, в якому він вам всім розісланий. Хто – за? Прошу проголосувати.

ПШПА Н.Р. Піпа – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято. Одноголосно.

Останні пункт порядку денного, пункт 5: "Різне".

Чи є у нас на сьогодні "Різне"? Я думаю, що дуже добре сьогодні попрацювали.

Колеги, якщо немає, то я щиро всім дякую за приділений час, за дуже ефективну роботу. До наступних зустрічей. Бажаю всім гарного, спокійного, теплого, світлого продовження дня.

На цьому засідання Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій вважається закритим. Всього найкращого. До побачення.

ВОРОНОВ В.А. Сергій Віталійович. Воронов – за. Я з технічних питань не підключився. Я теж – за, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Анатолійович, прийнято. Дякую.